

Головна » Люди » «Якщо ви українець, доведіть собі це зараз». Засновниця благодійного фонду Альона Айвазян про досвід багаторічного волонтерства та трагічний день її життя

«Якщо ви українець, доведіть собі це зараз». Засновниця благодійного фонду Альона Айвазян про досвід багаторічного волонтерства та трагічний день її життя

24.05.2023

Люди

Час прочитання: 11 хв

Аліна Ісаєнко

Альона Айвазян — співзасновниця харківського благодійного фонду «Хелп Армі Мира».

На прохання «Люка» **Аліна Ісаєнко** поговорила з Альоною про те, чи можна бути волонтером, не маючи нічого крім бажання допомагати людям; як і навіть волонтеру реєструватися у податковій інспекції; чи можна військовому отримати форму безкоштовно.

«Це не я молодець, а всі ви»

— Альоно, знаю, що ти давно волонтериш, ще з університету. Розкажи, коли і чому ти вирішила цим займатися?

Я волонтерка з 2012 року. Коли в ХНПУ імені Г.С. Сковороди з'явилась спілка молоді, ми відкрили волонтерський комітет. Там почали займатися інтернатами, дитячими будинками, проводили акції по збору коштів для онкохворих дітей, їздили в будинки для літніх людей, також допомагали тваринам.

Сказати, що я до цього якось йшла — ні. Просто відчула в собі сили для волонтерства. Плюс, педагогічний університет розкрив це — я тоді ще займалася арттерапією. Бачила, як [діти розквітають, коли з ними малюеш, ліпиш, займаєшся](#). У них зникала сіра хмаринка над головою, коли ми розмовляли. Я закохалася в це.

Альона Айвазян

Я була керівницею одного з реабілітаційних центрів. Ми туди їздили раз на півроку, проводили майстер-класи.

А потім 2014 рік, і все... Я зрозуміла, що те, що я робила — це лише маленька частка. Потрібно робити щось потужніше. Ми почали допомагати військовим. Також допомагали переселенцям, які приїхали в Харків. Але військові були в пріоритеті.

Чому у мене весь цей час не опускаються руки? Я бачу обличчя військових, дітей, до яких я приїжджаю. Це дуже складно морально. Але я знаю, що їм ще гірше. А потім згадую, як ми спілкувалися, сміялися, обіймалися. І все, це як наркотик... Хочеться ще і ще їздити до них, говорити, обійматися.

— **Як з'явилась благодійна організація «Хелп Армі Мира» та хто її засновники?**

«Хелп Армі» існує з 2014 року, як тільки почалось АТО [антитерористична операція для протидії незаконному вторгненню російських формувань на Сході України, — «Люк»].

У нас є з тобою [авторкою інтерв'ю] спільна знайома **Анжела Денисенко**. Це потужна жінка, я обожнюю її. Вона навчила мене всім волонтерським штучкам: як правильно реагувати, не показувати емоції, робити спочатку все з холодним серцем, а потім розкисати.

Дев'ять років я була підпорядкована різним організаціям. Давайте ще не забувати, що для когось це війна, а для когось ще й політика за допомогою волонтерства. Інколи треба було зробити якісь документи, підписати, а з цим було складно. Ми вирішили зробити свою потужну команду. Хоча відокремились лише на папері, бо всі працюємо разом на нашу перемогу.

В мене ще є друзі, співзасновники благодійного фонду — **Ганна Городілова** та **Олександр Корнев**. З цими людьми я знайома дуже давно. Ми з ними разом працювали.

У березні 2022 року я вимушена була тимчасово поїхати з Харкова, тому тут мені дуже допомогла Аня [Городілова]. Вона взяла на себе великий шмат роботи. Я їй просто телефонувала і казала: «Аня, зараз приїдуть хлопці, потрібно забрати чи віддати щось». Доки я сиділа вдома з березня по червень, бо не могла нікуди вийти, то була як коллцентр. А от Аня була тією людиною, яка мене підстраховувала.

А Саша [Корнев] — це взагалі мегалюдина. Березень, у військових немає ані тепликів [тепловізорів], ані дронів. Я телефоную кажу: «Саша, цей день настав: нам потрібен теплик». І через тиждень тепловізор був у нас. Як він

це тоді зробив — не знаю. І ось ми зараз утрюх очолюємо фонд. Наша офіційна назва — «Хелп Армі Мира», бо маємо великі плани зібрати армію всього світу.

— **Ти часто кажеш «моя команда». Хто ще належить до твого фонду? Хто і звідки ці люди, волонтери?**

Моя команда — це всі люди. От навіть ті, хто пишуть: *«Давай допоможемо, зробимо хоч репост»*, — це вже моя команда.

У нас є, звісно, робоча команда. Раз на місяць ми збираємося в офісі, обговорюємо все важливе, а ще пишемо, кого любимо у цьому місяці. Наприклад, люди просто приїхали, передали допомогу і все. Це також волонтери, і ми їх любимо.

Ось у мене є **Таня Кучук**, у якої нещодавно був день народження. Знаєш, як вона відсвяткувала? Була провідницею реабілітації хлопців. Приїхали військові з позицій, вона їх взяла за руки і повела: одного на МРТ, іншого до стоматолога.

Шалені люди у нас є. Буває, пишуть мені, що я молодець, чи якісь слова підтримки. Навіть не знаю, як реагувати, бо це не я молодець, а всі ви. Я просто висвітлюю потреби захисників. Мої люди розкидані по всьому світі. Наприклад, кібердопомога — вони допомагають поширювати все в соцмережах. У мене є волонтерка за кордоном, яка на мій день народження подарувала хлопцям [військовим] шкарпетки. То були найкращі іменини у моєму житті.

«Навіть вийти в сторіс, поділитися збором — це волонтерство»

— **Іноді чую, що для волонтерства потрібні власні кошти. Я бачу, що ти волонтериш «24/7» (цілодобово без вихідних). Чи працюєш ти десь? Як все встигаєш?**

Я дизайнер-маркетолог, працюю в американській компанії офіційно з 2018 року. В мене є дохід, моя база клієнтів. Вистачає на те, що потрібно для життя.

Наразі 15% запитів ми закриваємо без грошей. Наприклад, військові телефонують і кажуть, що треба сухпай [сухий пайок, раціон харчування військовослужбовців]. Я вже знаю, де його взяти, тому просто замовляю — і все.

Я не згодна з тим, що якщо немає фінансів, то ти не волонтер. Навіть вийти в сторіс, поділитися збором — це волонтерство.

З особистим життям все теж нормально. Встигаю і працювати, і волонтерством займатися, і у відрадження їздити, а ще в мене є сім'я.

— Чи знаєш ти, скільки зборів ви закрили за цей час?

За 2022 рік я здавала звітність, і у нас через картку за цей час пройшло 1,7 мільйонів гривень. Це чотири дрони, три автівки, 17 тепловізорів та багато дрібниць. Це я ще не враховую [витрати на] їжу.

За 2023-й бюджет не можу сказати, ще не рахувала. Процес зборів наразі вже удосконалився та працює швидше.

Наприклад, є Аня та Таня, які збирають на авто, в той час я займаюся організаційними питаннями, типу ремонт, СТО. Або ж звертаються до нас прикордонники, що треба тепловізійний приціл, а я згадую, що в мене є **Юля [Могильна]**, подруга героїні. Телефоную їй — вона відкриває збір. Зібрали, купили і виставили звіт.

Ми всі зареєстровані в податковій. Якщо цю статтю будуть читати волонтери, які збирають гроші, то знайте, що це не страшно. Обов'язково зареєструйтеся, щоб було видно, що ви в реєстрі волонтерів. Якщо не звітувати в податкову, то 20% за рік від суми доходу накладуть як штраф. Це дуже важливо.

Ще головне — делегувати. Якщо раніше у нас була тільки моя картка, то зараз ми знаємо, хто за що відповідає. Ось зараз **відкрили збір** на автівку для [спеціального підрозділу] **Kraken**. Не тільки я збираю — у мене на сторінці є збір і ще в однієї дівчини паралельно йде також.

Банальний приклад: ось я хворіла, і збір завис. А чому б я раніше не зробила сумісний збір? За цей час, поки я хворію, збір би продовжувався. Тому порада для всіх, якщо ви збираєте своєму, тату, брату чи ще комусь на необхідні речі: розділіть збір із кимось навпіл. Так буде легше і швидше, навіть морально, не тягніть все самі.

— **Альон, що найчастіше просять військові? Які запити отримуєте?**

Авто і квадрокоптери — ці дві позиції як розхідний матеріал. У моїх хлопців [які служать] на бахмутському напрямку автівка прослужила лише 10 днів.

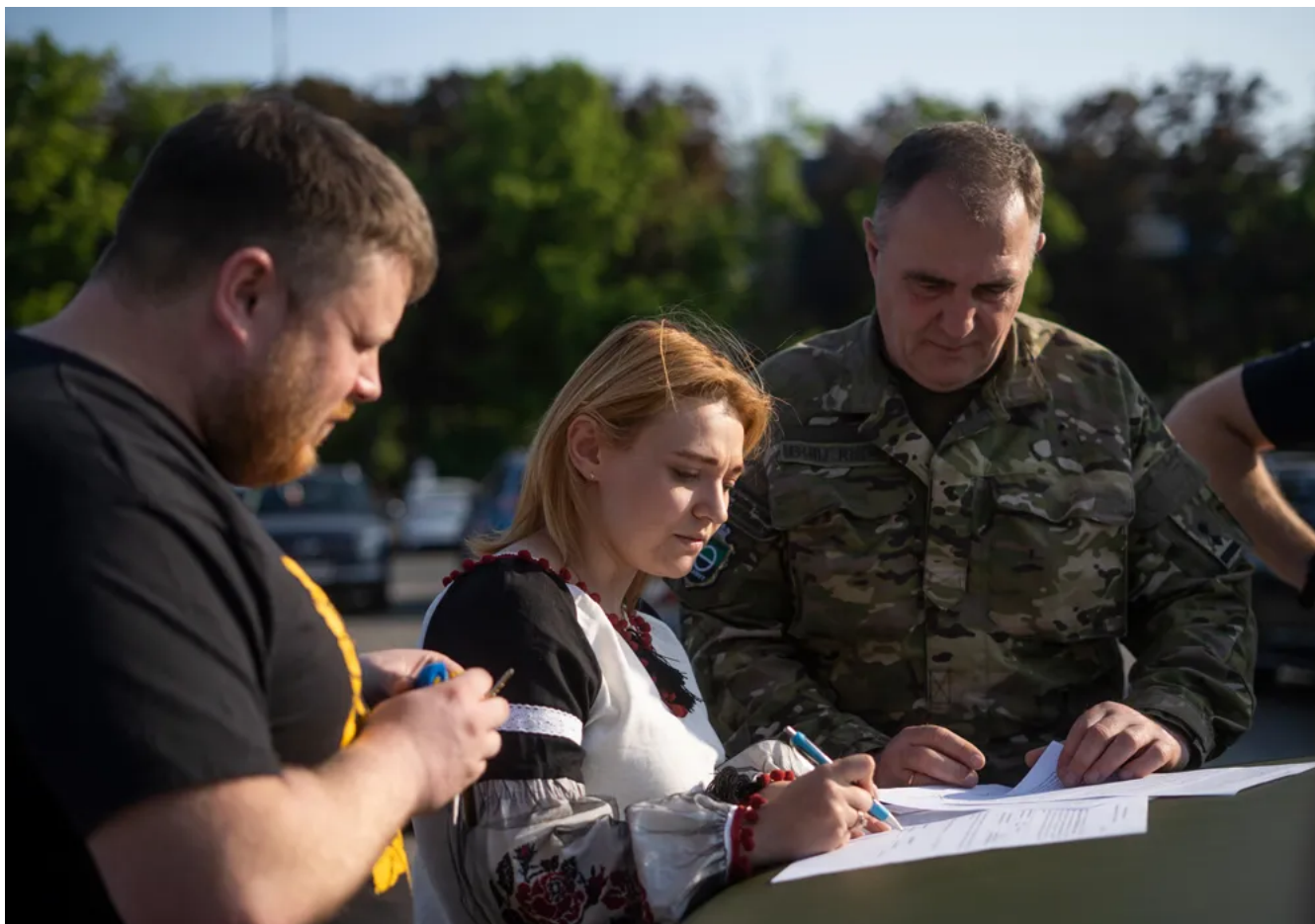

У нас є дорога, між Часовим Яром і Бахмутом, ми між волонтерами називаємо її «дорога смерті». Всім хлопцям потрібно доїхати на позицію цим шляхом. А 30% автівок не доїжджають саме в цьому місці.

Ти думаєш, що такий класний, купив автівку, еге-ге-гей! А там три дні — і все заново... Є люди, які пропонують автівки за 6000 доларів. Кажу: «*Ні, я за такі гроші куплю дві автівки*».

Ще дякую волонтерам, які лагодять автівки і беруть гроші тільки за матеріал.

У орків [росіян] з'явилися наші шифри до дронів. От, наприклад, летять десять наших дронів в їхню сторону, а назад шість не повертається. Вони їх якось переформатовують — і все, ті летять в іншу сторону. А без дронів хлопці не можуть вийти на позицію. Вони піднімають їх і дивляться, де артилерія, де хто знаходиться. Тільки тоді боєць може зробити якийсь маневр.

Ми перестали забезпечувати одягом взагалі. Хоча можемо надати контакти фабрик, де він відшивається. З недавніх пір я в робочій групі ЗСУ, яка утворилася при раді ХОБА [Харківської обласної військової адміністрації], тому знаю точно, що всі військові частини забезпечені одягом. Єдине, що потрібно — щоб військовий просто сказав старшині, що йому потрібен одяг. Повинні по рапорту видавати.

Ось історія: нещодавно їздили в Ізюм до шпиталю. Я запитую там у хлопців: з вас зрізали одяг, вам новий видали? Вони кажуть, що ні, самі будуть купувати. Питаю, чи зверталися до командування. Відповідь — ні. Кажу їм: *«Ви спробуйте звернутися до старшини, якщо ні, то, будь ласка, зателефонуйте мені»*. Я навіть медсестру попросила за цим прослідкувати. Думаю, раптом вони соромляться.

Ще є люди, які чують, що «хлопчик голий-босий», збирають по 50 тисяч на одяг. А за такі гроші можна купити тепловізор, одяг є на складі. Ми можемо допомогти та перевірити інформацію, ще забезпечити шоломами або легкими плитами.

В мене був випадок цікавий, коли зателефонували і попросили форму. Я попросила дати деяку інформацію і частину, де служить [військовий]. Потім звернулася туди та запитала, чому хлопці без одягу. Подумала, можливо, дійсно не вистачає. По-перше, той хлопець був ще на навчанні, а по-друге, йому тиждень назад видали форму — але в оливі, а він хотів у мультикамі. Він думав, що мультикам краще носитися. Тобто військовий не розумів, що це просто різний колір.

На їжу ми також нічого не витрачаємо наразі. Я телефоную іншим волонтерам, які цим займаються. Якщо вони кажуть, що у них є продукти, тоді ми приїжджаємо і беремо.

«Були моменти, коли перед нами розривалися ракети»

— Повернемось трішки назад, до початку повномасштабної війни. Чи розуміла ти до цього, що почнеться війна?

Так, я розуміла. Вже із січня військові казали пересуватися по місту із документами, гроші на картках не тримати. В офісі ми обговорювали це. За тиждень записалися зі співробітниками в тероборону.

Я знала, що нікуди не поїду точно. Морально, можливо, не була готова. Багато, звісно, сперечалися зі знайомими, рідними. Мені телефонували і питали, що я вирішила робити. Я кажу не поїду [з міста], записалася в тероборону. У відповідь чула: «Блядь, що ти робиш, ти ще й записалася...»

— А де ти була 24 лютого? Як для тебе все почалося?

24 лютого 2022-го о першій годині ночі я приїхала додому з офісу. Я нарешті домалювала інтер'єр, над яким працювала півроку. Домовилися із замовницею, що зустрінемося в обід і все обговоримо.

Я приїхала, лягла, а о п'ятій годині ранку почалася «двіжуха». Прокинулась від звуків літака [радянського винищувача] МіГ, було дуже чутно.

Мені всі телефонували і запитували, що робити. Я питала військових. Вони впевнено казали: «*Два-три дні — і все буде нормально*». Вони ще сказали, що в моєму районі [в центрі, Київський район] буде дуже гучно.

Я завантажилася в автівку із братом, сестрою, подругою та її чоловіком. Ми знайшли підвал у звичайній багатоповерхівці. Поспали там одну ніч, і я зрозуміла, що ми там довго не витримаємо. Ми знайшли приміщення з нульовим поверхом, умовно назвали його «бункером». Це було безпечне місце для родини: товсті стіни, взагалі нічого не чути. Нас там було 60 людей, чотири собаки, шість кішок, папуги. Всі чекали оці два-три дні.

Я зрозуміла, що щось не те. Вирішила зателефонувати Анжелі [Денисенко], поїхала до неї у штаб.

З 26 лютого ми не вилазили зі штабу. Ранок починався, як тільки закінчувалася комендантська година. У мене був електромобіль, тож поки всі стояли на заправках, я вивозила людей із Салтівки, Горизонту на залізничний вокзал. Було дуже багато людей, всі хотіли виїхати, товклися, жуть. Я розуміла, що у мене одна мета: висадити одних людей та забрати інших. Часу думати не було. Я так робила, поки не розряджалася автівка.

Потім їхала до штабу, сідала в іншу машину, і вирушала з волонтерами до Краснограда — там був штаб із їжею. На той момент жодна фура з продуктами, жодна автівка не хотіла їхати в Харків, усі боялися. В нас був час з 12:00 і до 14:00 «затаритися» та привезти харчі в штаб. А далі починалася комендантська година.

Були моменти, коли перед нами розривалися ракети. А було таке, що ми їхали евакуювати людей, і прямо в ту будівлю прилітав снаряд. Водій розвертався, бо не готовий був туди їхати, а я не могла інакше, там же люди. Нехай він мене вибачить зараз за те, що я так тиснула. Я йому дуже вдячна. Щоб ви розуміли, в бус поміщається 11 людей, а ми запихували 18-ть.

Коли починалася комендантська [година], я готувала списки для людей з необхідними речами. Анжела фасувала продукти. Ось так ми дружно працювали до 14 березня.

— Чи готова поділитися тим, що сталося після 14 березня?

Готова, спокійно можу розказувати цю історію. Я із тих людей, які не тримають все в собі. А якщо є проблеми, то пропрацьовую все із психологом. А ще я маю велику підтримку.

14 березня — це «до» і «після» для мене. Я думала до того моменту, що ані зі мною, ані з моїми рідними нічого не трапиться. Але ніхто не застрахований.

Це була гуманітарна потужна місія. Ми багато запланували. Я з братом евакуювала спочатку цивільних, а потім військових. Ввечері ми мали відвезти їм смаколики. Все «затарили» в автівку: їжу, речі, листівки. Загалом нам 50 метрів залишалося до позиції, як почався обстріл. Єдине, що я встигла — розвернути автівку. Якщо б ми доїхали

туди, то ні мене, ні Юлі [подруги], дівчини, що була з нами, вже також не було... Я не знаю, чи дякувати Богу, чи як реагувати.

Обстріл пролунав. Далі — як в тумані... Я прийшла до тяти, а брат був без свідомості. Я зрозуміла, що маю одну мету: евакуювати брата. Поруч не було людей. Я зателефонувала військовим, пояснила, що під обстрілом. Вони за десять хвилин відправили екіпаж легкових автовок і швидких. У той момент я вже намагалася дістати брата з автовок. Юля в шоківій ситуації, кудись починає йти. Я хапаю її за руку тримаю біля себе. Вона говорить, що я вся в крові, а я не розуміла, що зі мною.

Ми завантажили брата в автовок. Я чомусь постійно терла очі, нічого не бачила. До мене прийшли лікарі із Гіршмана [міської клінічної лікарні № 14 імені професора Л.Л. Гіршмана], намагалися за руки довести до лікарні, а я їм пояснювала, що мені треба до брата. Ще й в цей момент я телефонувала військовим і просила забрати ту гуманітарку.

У мене була розбита щелепа, тому зараз одна сторона погано функціонує, ще не загоїлася повністю. Пам'ятаю останнє, що чую голос сестри і відключаюся. Прокинулась я наступного дня, дізналася, що брата немає.

Потім почалися пошуки лікарів, які б змогли врятувати мій зір. От, до речі, про волонтерство: люди шукали мені лікарню. Знайшли у Вінниці. Як тільки всі показники були в нормі, ми вирушили туди. Треба було робити термінову операцію, бо в очі блукав уламок, через який я б втратила зір. Кожен день — це ризик. Із Харкова я їхала майже без речей, в жилетці і з рюкзаком. Думала, що максимум на тиждень.

Я поїхала із сестрою, кішкою, подругою Юлею та її чоловіком, ще з жіночкою з роботи. У Вінниці зупинилися у родичів подруги, це також безкоштовне волонтерство. Ми приїхали в лікарню. Там дізналася, що після операції я можу не бачити деякий час, від декількох днів до місяця. Ну ось я виходжу після операції, а вони кажуть, що зір з'явиться через два тижні.

Уяви, проходить місяць, а зір не з'являється, ще місяць — нічого. У мене почалась паніка, я почала ходити до психолога. Не могла нічого робити, ходила біля стінки, на вулицю виходила тільки із сестрою. Вона від мене не відходила. Морально це було дуже важко, я не хотіла так жити.

Ще одна порада: якщо вам хреново, але ви не хочете ділитися з рідними — [йдіть до психолога](#). Ви там поговорите, помовчите, вам стане легше. Бо друзі багато радять, але фрази типу «*все буде добре*» дратували, обурювали. Я знала, що не буде. Я хотіла, щоб вже зараз було добре.

І ось, якось влітку я прокидаюся — і все бачу! Ото був фурор. Доки я сиділа вдома, то волонтерська діяльність не зупинялася. З 26 березня я вийшла в люди і дякувала всім, бо отримала стільки підтримки. Ось тоді набралася ще більше енергії. Я на війні втратила брата і тільки заради нього буду йти до останнього. Це велика мотивація для мене не зупинятися. Він віддав своє життя, захищаючи мене. Навіть якщо я втомилася, буду до останнього битися і показувати, що ми гідні вільної і незалежної України.

Доки я ще була вся перебинтована і не могла виходити, то збирала аптечки вдома, знаходила волонтерські команди для співпраці, налаштовувала логістику, робила збори, телефонувала військовим. А вже коли я у вересні повернулася у Харків, волонтерські поїздки набули нового значення. Ми самі їздили на військові позиції. Як тільки Куп'янськ звільнили, я просто сіла із військовими і поїхала туди допомагати. Із того дня я передаю їм смаколики не поштою, а тільки особисто в руки і з обіймами.

— **Альоно, у що ти віриш взагалі?**

Я взагалі зараз ні в що не вірю, я можу тільки вджобувати [багато працювати].

Хоча, якщо заглибитися, то я сподіваюся, що люди почнуть, в першу чергу, думати про інших, що вони розуміють, чому це важливо. І, найголовніше для мене — я вірю у майбутнє за допомогою наших військових. Я буду вірити у них і буду з ними поруч.

— **Що б ти хотіла сказати кожному українцю зараз?**

Кожен українець, який бачить мене, чує мене або читає цю статтю, подумайте про ваше майбутнє: де, як і з ким воно буде? Воно залежить наразі від кожного. Навіть якщо ви не причетні до того, що відбувається зараз. Без вас складно будувати майбутнє. Давайте гуртуватися.

Якщо відчуваєте, що це не для вас, то міняйте країну, бо ми йдемо за новим сценарієм. У мене, як у маркетолога, є улюблена фраза — «перевзутися у польоті». Я пропоную вам також перевзутися, адаптуватися, бо все дуже стрімко змінюється: наше ставлення, влада, країна. Якщо ви українець, то доведіть це собі зараз, а все інше потім.

Аліна Ісаєнко, фотографії — Катерина Переверзева, обкладинка — Катерина Дрозд

Читайте також:

- [«Я хочу, щоб люди посміхалися». Японський волонтер відкрив на Салтівці безплатне кафе для харків'ян](#)
- [«Маємо навчитися жити в країні, що воює завжди». Інтерв'ю з військовим та волонтером Денисом Євдокименком](#)
- [«Я написала твіт, що жива. І тільки тоді зрозуміла, що в мене всюди скло». Інтерв'ю з волонтеркою Юлією Напольською](#)
- [«Ми з України». Вийшов документальний серіал про митців-волонтерів та митців-військових](#)

«Люк» — це незалежне онлайн-медіа про Харків, яке висвітлює міські процеси та проблеми, стимулює до змін у місті та суспільстві, збирає на одному майданчику ком'юніті змінотворців та активних людей.

Якщо ви хочете підтримати «Люк» та виготовлення якісного медіа-контенту, ви можете **оформити щомісячну підписку** або **закинути донат разово** будь-якою зручною для вас сумою.